

Delårsrapport mars 2025

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	7
2.1.3	Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen	7
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	9
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	9
3.1.1	Personalvolymsutveckling	9
3.1.2	Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete.....	9
3.2	Ekonomisk uppföljning	11
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag nämnder	11
	Utfall till och med perioden.....	12
3.2.2	Prognos.....	12
3.2.3	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	12
3.3	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	13
3.3.1	Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah	13
3.3.2	Effektivisering genom minskad administration och digitalisering	13
4	Insamling av information inför Budget 2026	14
5	Styrinformation till nämnden.....	16
5.1	Ekonomistyrning	16
5.2	Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	17
5.2.1	Pågående utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet	18
5.2.2	Organisatoriska förutsättningar - skolstruktur	19
5.2.3	Organisatoriska förutsättningar för elevers lärande - chefer och medarbetare	20
5.2.4	Sammanställning av anmälan och information till huvudman och utifrån hemkommunansvar	26
5.2.5	Organisatoriska förutsättningar kulturskolan.....	27
5.3	Skolplaceringar inför hösten 2025.....	28
5.4	Lokalförsörjning	29

5.5	Årsrapport från Ungdomsfullmäktige	31
5.6	Handlingsplan dataskydd	32
5.7	Systematiskt miljöarbete	33
5.8	Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser	33
5.8.1	Uppdrag från grundskolenämnden	33

1 Sammanfattning

Delårsrapport per mars innehåller styrinformation till kommunledningen gällande verksamhetens utveckling, ekonomi och personal. Avsnittet gällande personalområdet innehåller även en kommuncentral uppföljning av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder

Det ekonomiska resultatet för januari till mars uppgår till minus 9 miljoner kronor, en avvikelse mot periodiserad budget på mindre än 0,1 procent. Bemanningen på förvaltningsnivå är i nivå med budget och i balans till och med mars. I jämförelse med mars föregående år har det skett en ökning av personal. Ökningar har skett inom grundskola där antalet lärare, lärare i fritidshem och elevassistenter har ökat något efter budgetanpassningarna under 2023 och 2024. Grundskolan står för två tredjedelar av den totala ökningen. Störst relativ ökning har dock skett inom anpassad grundskola, som står för resterande volymökning, där antalet elevassistenter har ökat linjärt med antalet placerade elever.

Under avsnittet särskild information till kommunstyrelsen beskrivs förslag gällande fördelning av kommunbidrag vid eventuellt beslut om reglementesändring för det stadsgemensamma området, inställda digitala nationella prov och särskilt inköp av julklappsböcker.

I rapporten beskrivs även väsentliga förändringar som har stor påverkan på uppdraget inför kommande budgetår. Förvaltningen lyfter särskilt den omfattande nationella styrningen inom utbildningsområdet de kommande åren samt kraftigt ökade hyror.

Därtill innehåller rapporten beskrivning och rapportering kopplat till nämndens ansvar utifrån det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå. Denna rapport beskriver förutsättningar för att medarbetare, chefer och huvudman ska kunna bidra till stärkt utbildningskvalitet. Sammantaget bedömer förvaltningen att flera organisatoriska förutsättningar för ökad måluppfyllelse har stärkts under året.

Framgångsfaktorer inkluderar utvecklade ledningsteam, ökad kompetens och motivation hos biträdande rektorer samt förbättrade möjligheter till kollegialt lärande och kompetensutveckling. Ett tydligare ledarskap med ett ökat fokus på att förvaltningens behöver arbeta bättre tillsammans för att alla elever ska lyckas i skolan bedöms också ha bidragit till ett starkare engagemang bland både medarbetare och chefer. Däremot visar uppföljningen av nämndens skolstruktur att allt fler skolor har en lägre beläggningsgrad, vilket innebär att tomma skolplatser ökar. För att kunna använda så mycket resurser som möjligt till det pedagogiska uppdraget bedömer förvaltningen att det krävs fortsatta förändringar av nämndens skolstruktur.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Volym-, intäcts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
Bemanningsutveckling	+3, 6 %	+1,0 %
Nettokostnadsutveckling	2,3 %	2,2 %
Antal elever i kommunal grundskola	-1,6 %	-1,6 %
Antal elever i kommunal anpassad grundskola	+10,2 %	+11,5 %
Antal elever i fristående grundskola i Göteborg och övriga kommuner	+3,4 %	+2,0 %
Antal elever i fristående anpassad grundskola i Göteborg och övriga kommuner	+25,5 %	+23,1 %
Antal fritidselever i kommunalt fritidshem	-1,4 %	-0,6 %
Antal fritidselever i fristående fritidshem i Göteborg och övriga kommuner	+6,3 %	+1,4 %

Andel elever som vid grundskolans slut blivit behöriga till gymnasiets yrkesprogram har ökat något de senaste åren. Prognosen för vårterminen 2025 är baserad på utfallet på höstterminen och hur utvecklingen historiskt sett ut mellan höst och vår och förutspår en fortsatt ökning av gymnasiebehörigheten. Prognosen för andel elever som uppnår mål i alla ämnen i årskurs 6 förutspår en förbättring med några procentenheter.

Enligt stadens befolkningsprognos väntas befolkningen i åldrarna 6-15 minska de kommande fem åren med 2 800 elever. Kommande år förväntas 6-15 åringarna i staden bli 500 färre, från 63 500 till 63 000. Orsaken är minskat barnafödande och migration. I förvaltningens elevprognos görs antagandet att elevminskningen sker inom kommunala grundskolor och att antal elever i anpassad grundskola fortsätter att öka i samma takt som tidigare, runt 100 elever per år. Antal elever i kommunalt fritidshem prognostiseras, trots minskande elevtal, vara något högre vid utgången av 2025 än under vårterminen.

Bemanningsutvecklingen beror i huvudsak på förbättrade ekonomiska förutsättningar efter ökad budgetram och minskade personalomkostnader. Prognosticerad bemanningsminskning utgår från att personalbudgeten för läsåret 2025/2026 anpassats till prognosticerad minskning av elevunderlaget. Noterbart är att den med förskoleförvaltningen gemensamma bemannings- och rekryteringsverksamheten har fördelats mellan förvaltningarna. Från och med januari 2024 har, i olika omgångar, totalt 41 tjänster överförts till grundskoleförvaltningen. Integreringen i ordinarie ledningsstruktur har möjliggjort viss effektivisering

gentemot tidigare fördelade verksamhetskostnader. Detta samtidigt som antalet tillsatta bemanningspass ökat.

Ekonomi

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 2,3 procent vilket motsvarar 62 miljoner kronor. Kostnaden för sociala avgifter har minskat sedan förra året, vilket har påverkat nettokostnadsutvecklingen för personalkostnader. Kostnaden för personal har inte ökat i motsvarande takt som antalet heltidstjänster. Nettokostnadsutvecklingen för endast personal är på 1,5 procent. Kostnader för köp av huvudverksamhet har ökat jämfört med förra året och då framför allt ersättning till fristående huvudmän.

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall periode n 2025	Prognos helår 2025	Utfall helår 2024	Utfall helår 2023
Bemanning	8 887,4	8 850	8 761,6	8 698,5
Antal och andel elever, kommunal grundskola	46 432 (74,3 %)	46 167 (74,1 %)	46 939 (75,0 %)	47 630 (75,8 %)
Antal och andel elever, kommunal anpassad grundskola	1 115 (1,8 %)	1 165 (1,9 %)	1 045 (1,7 %)	932 (1,5 %)
Antal och andel elever, fristående grundskola i Göteborg och övriga kommuner	14 864 (23,8 %)	14 879 (23,9 %)	14 585 (23,3 %)	14 235 (22,7 %)
Antal och andel elever, fristående anpassad grundskola i Göteborg och övriga kommuner	64 (0,1 %)	64 (0,1 %)	52 (0,1 %)	34 (0,1 %)
Antal och andel fritidselever, Kommunalt fritidshem i Göteborg	20 463 (32,8 %)	21 049 (33,8 %)	21 186 (33,8 %)	21 164 (33,7 %)
Antal och andel fritidselever, Fristående fritidshem i Göteborg och övriga kommuner	4 192 (6,7 %)	4 235 (6,8 %)	4 175 (6,7 %)	3 961 (6,3 %)
Andel behöriga till gymnasiets yrkesprogram, kommunala skolor, åk 9		79,6 %	77,6 %	76,9 %
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 6, kommunala skolor		66,4 %	64,1 %	66,2 %
Andel elever som uppnått målen i alla ämnen åk 9, kommunala skolor		-	65,3 %	64,6 %
Elevnärvaro kommunala skolor			88,8 %	88,0 %
Elevpengsutveckling netto kommunala skolor	1,2 %	1,2 %	2,7 %	3,7 %

Bemanning avser månadsavlönade i tjänst omräknat till heltid utifrån tjänstgöringsgrad och partiella tjänstledigheter per december och aktuell period, dvs. mars. Antal och andel elever i grundskola och anpassad grundskola avser hemkommun. Helår är snittet av mars/oktober. Uppgifter om behörighet till gymnasiets yrkesprogram och uppnått målen i alla ämnen (åk 6 och åk 9) avser kommunala skolor i Göteborg och visas för vårtermin respektive år. Prognos 2025 visar prognos av vårterminens resultat. Förvaltningen har för årskurs 9 endast tagit fram prognos över behöriga till gymnasiets yrkesprogram. Elevnärvaro avser kommunala skolor i Göteborg, grundskola, alla åk och snitt av termin respektive år. Närvarodata för perioden är ännu ej sammanställd på aggregerad nivå, därför redovisas inte utfall för jan-mars. Av den anledningen går det heller inte att göra prognos för året.

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Inga avvikelser att rapportera per mars.

2.1.3 Övrig väsentlig styrinformation till kommunstyrelsen

Förslag om fördelning av kommunbidrag vid beslut om reglementesändring

Stadsledningskontoret bereder för närvarande hemställan från grundskolenämnden, förskolenämnden samt nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige om att ändra grundskolenämndens och utbildningsnämndens reglementen, vilket skulle innebära en förändrad organisation där Språkcentrum överförs från utbildningsnämnden till grundskolenämnden, samt att Center för skolutvecklings resurser delas upp mellan de fyra skolförvaltningarna. Hemställan omfattar också att kommunfullmäktige ska göra nödvändiga justeringar i kommunbidraget.

Berörda förvaltningar har gemensamt tagit fram förslag på hur justerad fördelning av kommunbidraget för Center för skolutveckling kan se ut. Fördelningen blir ett underlag för stadsledningskontoret att väga in i beredning av stadens budget 2026 förutsatt att kommunfullmäktige beslutar om reglementesändring för de berörda nämnderna. I hemställan konstateras att Språkcentrum finansieras via att grundskoleförvaltningen, utbildningsförvaltningen och fristående aktörer beställer insatser och att den föreslagna förändringen bör kunna genomföras utan en omfördelning av kommunbidrag i denna del.

Förvaltningarna är överens om förslag att befintlig budget för Center för skolutveckling ska fördelas enligt följande: 50 procent grundskolenämnden, 25 procent förskolenämnden, 15 procent utbildningsnämnden samt 10 procent nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning.

Befintlig budget uppgår 2025 till 20 249 000 kronor varav 1 600 000 kronor är schablonmedel. Förvaltningarna är överens om att undanta schablonmedel vid beräkningen.

Förvaltningarna är överens om att befintligt hyresavtal avseende Bohusgatan, för lokaler som Center för skolutveckling nyttjar, kvarstår hos utbildningsnämnden tills avtalet sägs upp för att sluta gälla 2027-12-31. Lokalkostnaderna delas enligt ovan nämnda procent och sträcker sig tills avtalet går ut. Skulle annan verksamhet komma in i lokalerna upphör övriga nämnders betalningsansvar.

Underskott för Språkcentrum

Verksamheten Språkcentrum gör en prognos på ett underskott på 14,4 miljoner kronor för 2025. 13 miljoner kronor av detta underskott prognostiseras belasta grundskoleförvaltningen enligt beslutad ekonomimodell där över- och underskott fördelas per tjänst och skolform. Drygt 90 procent av Språkcentrums verksamhet är riktad till grundskoleförvaltningen.

Underskottet förklaras av en vikande efterfrågan på studiehandledning och modersmålsundervisning, främst inom arabiska och somaliska, utan att verksamheten har klarat att göra nödvändiga anpassningar. Verksamheten uppvisade ett negativt resultat även för 2024.

Språkcentrum organiserar modersmålsundervisning och studiehandledning till grundskolor och gymnasieskolor. I enlighet med utbildningsnämndens reglemente ansvarar de för verksamheten och den organiseras inom område Stadsgemensamt. En hemställan har gjorts till kommunfullmäktige om att ändra berörda nämnders reglementen så att Språkcentrum överförs till grundskolenämnden.

Inställda digitala nationella prov

Regeringen beslutade 2017 att digitalisera de nationella proven. Under 2024 lanserades Skolverkets provtjänst så att grundskolor och gymnasieskolor kunde genomföra de första digitala nationella proven och bedömningsstöden. I mars 2025 skulle elever i årskurs 6 och 9 genomföra digitala nationella prov via Skolverkets provplattform. Skolverket beslutade den 7 mars 2025 att ställa in genomförandet av digitala nationella prov i Skolverkets provplattform på grund av stora brister i provtjänsten.

Förvaltningen har lagt ner omfattande personella resurser för att förbereda och säkra ett, för skolorna, fungerande genomförande av digitala nationella prov. Förvaltningen har flera gånger informerat Skolverket om de brister som identifierats längs vägen. Nu behöver istället resurser läggas på att säkra ett hanterbart genomförande av ersättningsprov. Konsekvenser för grundskoleförvaltningens verksamhet är återgång till tidigare rutiner och att skolorna får genomföra ersättningsprov vilket innebär en administrativ börda.

Böcker för barn och unga

I slutet av november 2024 avsatte kommunfullmäktige 6 miljoner kronor för kommuncentralt avrop för grundskolenämnden, för att täcka kostnader kopplade till inköp av böcker för barn och unga. Syftet var att öka läsförståelsen hos elever i låg- och mellanstadiet. Avropet gick till att köpa in gåvoböcker till alla elever. För att inkludera även elever i högstadiet, förskoleklass och anpassad grundskola sköt förvaltningen till extra medel.

Julklappssatsningen i form av böcker var en uppskattad insats, och cirka 47 800 böcker beställdes. Förvaltningens erfarenhet av att hantera omfattande beställningar och leveranser bidrog till att processen genomfördes framgångsrikt. Från förvaltningens perspektiv är det önskvärt att liknande beslut fattas med längre framförhållning. Med längre tidsram möjliggörs en mer ingående dialog tillsammans med eleverna om deras önskemål av böcker.

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

I följande avsnitt beskrivs personalutveckling kort. Avsnittet innehåller även en kommuncentral uppföljning av förvaltningens systematiska arbetsmiljöarbete och aktiva åtgärder. I avsnitt 5, styrinformation till nämnden ges en fördjupad beskrivning av organisatoriska förutsättningar för elevers lärande. Där beskrivs bland annat resultat från medarbetarundersökning för chefer och medarbetare.

3.1.1 Personalvolymsutveckling

	Aktuell period (ackumulerat sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2025	Utfall 2024
Antal årsarbetare	2 665,5	2 551,8	9 500	9 604,1

Årsarbetare är under året ackumulerad arbetad tid dividerat med 1600 timmar. Den arbetade tiden kan också presenteras för respektive månad som månadsarbetare. En månadsarbetare motsvarar 165 arbetade timmar.

Förvaltningen har mellan mars 2025 och mars 2024 ökat den ackumulerade arbetade tiden med 113,7 årsarbetare. Per mars månad motsvarar detta en ökning mot mars månad 2023 med 219,3 månadsarbetare.

Inom grundskola har antalet lärare, lärare i fritidshem och elevassistenter ökat något efter budgetanpassningarna under 2023-2024. Grundskola står för närmare två tredjedelar av totala ökningen av antal årsarbetare. Störst relativ ökning har dock skett inom anpassad grundskola, som står för resterande volymökning, där antalet elevassistenter har ökat linjärt med antalet placerade elever.

3.1.2 Årlig uppföljning av aktiva åtgärder och systematiskt arbetsmiljöarbete

Årlig uppföljningen av aktiva åtgärder

Har nämnden genomfört den årliga uppföljningen av aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter?

JA. Nämndens svar i denna uppföljning avser dock enbart arbetsgivaransvaret. Förvaltningen följer också årligen upp diskrimineringslagstiftningen som del av det systematiska kvalitetsarbetet utifrån skollagen, med rapportering i delårsrapport per augusti. Frågan om lokalernas tillgänglighet berör både elever och personal.

Förvaltningen har identifierat hinder i form av att ett flertal av förvaltningens lokaler är av äldre bestånd och inte alltid uppfyller nuvarande tillgänglighetskrav enligt Boverkets byggregler (BBR). Förvaltningen säkerställer dock tillsammans med fastighetsägaren att nya lagkrav och riktlinjer omhändertas vid större ombyggnationer och renoveringar, där förvaltningen genomför anpassningar för att förbättra tillgängligheten i enlighet med diskrimineringslagen och gällande byggnormer.

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet

Har nämnden genomfört den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet?

JA. Den årliga uppföljningen visar en upplevelse av otillräckliga kunskaper för att utföra arbetsmiljöuppgifter. Förvaltningen kommer under 2025 lägga in utbildningar för chefer inom förvaltningen inom arbetsmiljö. Förvaltningen upplever att efter olyckan på Sjumilaskolan finns en oro bland framför allt skolledare som kan vara en del av förklaringen till att man upplever sig ha otillräckliga kunskaper.

De största arbetsmiljöriskerna

Förvaltningen har genom partsgemensam dialog identifierat tre övergripande utvecklingsområden.

1. Medarbetares utsatthet för hot, våld och otillåten påverkan ska minska

Hot och våld inom skolväsendet har ökat mer än i andra delar av arbetslivet. Det är vanligare med lindrigare fysiskt våld än hot, och särskilt utsatta är elevassistenter. Problemen uppstår ofta i situationer där elever visar på emotionell aggressivitet och nedsatt impuls kontroll. Särskilt vanligt är detta i grundskolans lägre åldrar och anpassad grundskola.

Arbetet ska fortsatt fokusera på gemensam värdegrund och kunskap om normer och förhållningssätt vid hot och utifrån en bred palett med utbildningar, rutiner och metoder som motsvarar behov i olika verksamheter.

Planerade insatser:

Fortsatt arbete med utbildningen hot och våld inom skola samt en komplettering av densamma. Årligen återkommande APT-tema kring hot och våld, otillåten påverkan samt revidering av lokala krisplaner och riskinventering kring hot och våld i verksamheterna.

2. Upplevd hög och ohälsosam arbetsbelastning och stress ska minska

Planerade insatser:

Stöd i organisering och bemanning är tänkt att minska behovet av korttidsvikarier. Fortsätta implementeringen av arbetet med att tydliggöra medarbetares uppdrag. Förebyggande arbete inkluderar även process- och kompetensutveckling för att organisera och bemanna.

3. Alla arbetsplatser ska ha ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete

Verka för en systematisk dialog och gemensamt arbete mellan chef och skyddsombud bland annat i arbetet med att hantera avvikelser i IT-stödet IA. Synliggör arbetsmiljöårshjulet för chefer. HR finns som stöd till chefen. Skapa förutsättningar på skolorna att kunna vara skyddsombud. Frågan är ytterligare prioriterad utifrån svårhanterligt IT-stöd och bristande kompetens för hanteringen av arbetsskador och tillbud.

Planerade insatser:

Utbildningsinsatser för chefer i systematiskt arbetsmiljöarbete som ligger kontinuerligt över hela året. Ta fram stödmaterial för att underlätta samverkan mellan chefer och skyddsombud

Främjande faktor (friskfaktor)

Stärkt ledarskap och hållbar skolorganisation

Låg omsättning bland rektorer, väl fungerande ledningsteam och förbättrade strukturella förutsättningar.

Hur det stärker arbetsmiljön

En hållbar skolorganisation med hög lokal förmåga och ett närvarande och stabilt ledarskap skapar trygghet, tydlighet, förutsägbarhet och hanterbarhet för medarbetarna. Det bidrar till minskad stress, ökad arbetsro och främjar en kultur av stöd och utveckling.

Fortsatt arbete

Skolenhetsorganisation och de administrativa skolområdena ses kontinuerligt över för att stärka ekonomisk och organisatorisk hållbarhet. I det senare är möjligheten att rekrytera, samordna, behålla och utveckla ledar- och specialistkompetens inom skolområdet en väsentlig del av strategin.

Implementering av processen organisera och bemanna för att säkra skolledningens kompetens att planera skolorganisationen på ett sätt som nyttjar befintlig kompetens och ger medarbetare goda förutsättningar och ökat tydlighet i det egna uppdraget och arbetet.

3.2 Ekonomisk uppföljning

I följande avsnitt beskrivs ekonomiuppföljning per mars. I avsnitt 5, styrinformation till nämnden ges en fördjupad beskrivning av ekonomisk styrning och arbetet för att nämndens ekonomi ska vara balans.

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag nämnder

Resultatredovisning i sammandrag

Belopp i miljoner kronor	Period				Helår			
	Utfall	Budget	Av- vikelse	Utfall fg år	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	265	287	-22,5	251	1 161	1 185	1 156	1 140
Kostnader	-2 954	-2 950,5	-3,5	-2 880	-11 387	-11 397	-11 375	-11 146
Kommun- bidrag	2 554,5	2 552	2,5	2 507	10 219	10 209	10 219	10 047
Kommun- interna bidrag	14,5	0	14,5	37	7	3	0	116
Resultat	-121	-112	-9	-84	0	0	0	

Siffrorna i tabellen säkerställer de preliminära siffrorna för intäkter och kostnader som fanns i budgethandlingen.

Utfall till och med perioden

Grundskoleförvaltningen har för perioden januari-mars ett resultat på minus 9 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse mot periodiserad budget på mindre än 0,1 procent. Det är en förbättring med 1 miljon kronor jämfört med resultatet i februari.

Förvaltningens negativa avvikelse förklaras främst med att övriga kostnader har varit högre jämfört med periodiserad budget på grund av högre ersättning till fristående än budgeterat samt större inköp i början av året. Vidare har intäkterna varit lägre jämfört med periodiserad budget men budgeterade intäkter finns inräknat i prognosen. Förvaltningens personalkostnader är lägre än budgeterat vilket är väntat då budgeten inte räknade med att kostnaden för sociala avgifter sänktes i slutet av december. Skolorådena har använt detta överskott till att bemanna upp med timvikarier.

3.2.2 Prognos

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per mars på 0 miljoner kronor för helåret 2025. Bedömningen är därmed att förvaltningen har en ekonomi i balans.

Helårsprognosen bygger på uppskattningar av hur det preliminära elevantalet kommer att se ut till höstterminen. På totalen kommer elevantalet att minska vilket kommer att påverka flertalet skolor. Denna minskning finns med i prognosen. Skolorådena prognosticerar tillsammans att antalet heltidstjänster till hösten kommer att minska med ungefär 175 jämfört med utfallet i mars.

I grundskoleförvaltningens helårsprognos finns även en kostnad på 13 miljoner kronor för underskott i verksamheten Språkcentrum som ligger under utbildningsnämnden.

3.2.3 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i miljoner kronor)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Investeringsrelaterade driftskostnader	14,5	100	125
Sommarlovskort	0	19	19
Mensskydd	3	3	3

Kommuncentralt reserverades 125 miljoner kronor för investeringsrelaterade driftskostnader under 2025. Grundskoleförvaltningens sammanlagda kostnader uppgår till 14,5 miljoner kronor för perioden januari till och med mars. Förvaltningen har under året prognosticerat att bekosta 30 miljoner kronor inom egen budgetram eftersom förvaltningen räknar med att inte få full täckning för investeringsrelaterade driftskostnader.

I kommunfullmäktiges budget för 2025 avsattes medel som ett bidrag till grundskole- och utbildningsförvaltningen att förse kommunala elever med gratis mensskydd. Av de elever som bedöms ha behov av mensskydd beräknas 60 procent gå på grundskoleförvaltningens kommunala skolor, varför grundskolenämnden hemställer till kommunfullmäktige att utbetala 3 miljoner kronor av avsatta 5 miljoner kronor.

3.3 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.3.1 Anmälningar enligt Lex Maria och Lex Sarah

		Kvartal 1 2025
Antal anmälningar enligt Lex Maria		1
Antal anmälningar enligt Lex Sarah		1
	Händelse	Åtgärder
Anmälning enligt Lex Maria	En elev har vaccinerats trots avsaknad av skriftligt samtycke från vårdnadshavare i elevens digitala skolhälsovårds-journal. Den givna vaccinationen dokumenterades heller inte i elevens journal.	Den medicinskt ledningsansvarige (MLA) har haft kontakt med vårdnadshavare, samt haft genomgång med berörd skolsköterska om fastställd vaccinationsprocess och tillhörande regelverk.
Anmälning enligt Lex Sarah	Ett barn med korttidstillsyn lyckades avvika från skolgården på grund av att staketet som omgärdar skolgården inte är tillräckligt högt för att förhindra barnet att klättra över. Två personal närvarar men hinner inte hindra barnet från att klättra över och springa i väg.	Barnet förmås oskadd komma tillbaka till skolan. Direkt efter händelsen upprättas en handlingsplan som ska följas om liknande incident inträffar. Skolledning beställer nytt ändamålsenligt staket. Utredningen av missförhållandet pågår.

3.3.2 Effektivisering genom minskad administration och digitalisering

Grundskolenämnden har ett pågående arbete för att bidra till minskad administrativ överbyggnad. Den centrala förvaltningsadministrationen genomgick en omorganisering under 2024, bland annat med syfte att samordna liknande processer och arbeta mer effektivt. Syftet är även att bidra till mer effektiva administrativa processer vilket förväntas underlätta skolornas administrativa arbete.

Det sker strikt anställningsprövning inom central administration där uppkomna vakanser löpande prövas mot behov och befintlig personal inom hela förvaltningen. Ytterligare åtgärder är att löpande pröva var ansvar och genomförande av verksamhet kan genomföras mest effektivt och med bäst kvalitet, både inom förvaltningen och staden. Under 2024 resulterade denna inriktning i en effektivisering på knappt 9 procent eller totalt 22 miljoner kronor för central administrativ personal, i förhållande till budget.

Under 2025 förväntas det påbörjade arbetet och riktningen att fortgå. Nämnden följer noggrant befolkningsutvecklingen som pekar på lägre elevantal, vilket i sin tur kräver anpassning av central administration. Under 2024 minskade elevantalet med 1,16 procent. Under 2025 förväntas kostnaden för central administration öka något i jämförelse med 2024 på grund av att vissa av vakanserna nu är tillsatta. Utifrån helårsprognosen för 2025 förväntas central administration minska med 5,4 procent jämfört med budget över en två års-period.

Det sker löpande steg för ökad digitalisering för att bidra till säkra processer och minskning av omfattande manuell hantering. Bedömningen är att det kommer att krävas ökade satsningar på såväl kompetens och digital infrastruktur som data för att i högre grad kunna nyttja digitaliseringens möjligheter till effektivisering.

4 Insamling av information inför Budget 2026

Kommunstyrelsen har beslutat att alla nämnder ska ha möjlighet att lämna information i samband med marsrapporten om väsentliga förändringar som bedöms ha påverkan på nämndens uppdrag inför kommande år. Nedan beskrivs de väsentliga förändringar som kommer att ha ekonomisk påverkan grundskolenämndens uppdrag.

Ny lagstiftning påverkar hela utbildningsområdet

På nationell nivå väntas betydande förändringar gällande styrning och lagstiftning inom utbildningsområdet inom de närmsta åren. Det gäller bland annat betygssättning, lärares undervisningstid, professionsprogram, tioårig grundskola samt läroplaner. Förändringarna förväntas påverka alla nivåer i styrkedjan och kräva stora insatser gällande kompetensutvecklingsinsatser och annan implementering. Förvaltningen bedömer att det krävs en särskild projektorganisering för att omhänderta nationell styrning de kommande åren.

Förvaltningen bedömer att det kommer att krävas kompetens, resurser och tid avsatt för många delar inom organisationen för att möjliggöra implementering av ny lagstiftning. Uppskattningsvis kommer det att krävas omkring tio till tjugo miljoner kronor per år för att planera inför och genomföra nödvändiga kompetensutvecklingsinsatser och stöd till implementering.

Förvaltningen har börjat förbereda sig på ett förändringsarbete och ser stort behov av att samtidigt hålla i och genomföra pågående utvecklingsarbete för att fler elever ska kunna lyckas i skolan. För att lyckas med att implementera ny lagstiftning bedömer förvaltningen att Göteborgs Stad som huvudman också behöver ta ett stort ansvar dels för att minimera mängden kommunala styrsignaler inom skolans område, dels bidra till att fortsatt effektivisera skolorganisationen för att möta den kraftiga minskningen av elevantalet inom överskådlig framtid.

Stora förändringar i elevgruppen

Göteborgs Stad står som resten av landet inför kraftigt minskade elevkullar vilket kräver stora insatser för att anpassa skolorganisationen. Förvaltningen har redan idag ett stort antal tomma skolplatser och situationen förväntas att förvärras till följd av ytterligare nedgång av elevantal. Om inte nämndens skolstruktur anpassas får detta negativa konsekvenser på såväl enskilda skolor som nämndens ekonomi som helhet.

Samtidigt sker förändringar inom elevgruppen. En större andel elever går i fristående skolor och fler elever tillhör den anpassade grundskolan. Sammantaget är det färre elever inom den kommunala grundskolan som bekostar hela den övergripande skolorganisationen.

Under flera års tid har förvaltningen rapporterat en pågående ökning av elever inom den anpassade grundskolan, de senaste åren har det varit cirka 100 nya elever per år. Göteborg ligger över snittet på nationell nivå och har också den högsta andelen sett till de större städerna och kommunerna. Eleverna i den anpassade grundskolan har en väsentligt högre elevpeng. Det krävs ofta omfattande lokalanpassningar för att möta elevernas behov vilket påverkar den övergripande hyreskostnaden per elev. För 2026 uppskattar nämnden en ökning av elever inom den anpassade grundskola med drygt tio procent vilket medför kostnadsökningar på omkring 50 miljoner kronor.

Kostnadsutveckling som överstiger prisindex för kommunal verksamhet, PKV
Nämndens kostnadsutveckling riskerar drivas av olika former av kommuninterna tjänster vars uppräkningskraftigt överstiger prisindex för kommunal verksamhet, PKV.

Hyresrelaterade kostnader inklusive nya objekt väntas öka med 9 procent mellan år 2025 och 2026. För 2026 skattar nämnden att ökningen jämfört med PKV kommer motsvara omkring 90 miljoner kronor.

Andra tjänster som historiskt har stigit kraftigt i förhållande till PKV är de kommungemensamma tjänsterna. Nämnden anser att det är viktigt att det finns en samsyn i staden i hur mycket de kommungemensamma kostnaderna ökar och den ersättning som ska finansiera ökningen. Förändringen av nycklar för hur kostnaderna fördelas ut mellan de olika nämnderna kan också väsentligt förändra storleken på kostnader mellan olika år. En kostnadsökning innebär att nämnden behöver effektivisera vilket får konsekvenser i verksamheten.

Ytterligare faktor som driver nämndens kostnader är att staden inte fullt ut finansierar investeringsrelaterade driftskostnader. För 2026 prognosticerar nämnden att de icke finansierade driftskostnaderna kommer uppgå till cirka 40 miljoner kronor.

Väsentlig förändring	Förändrat behov eller uppdrag	Kostnadsökning i miljoner kronor
Ny lagstiftning som påverkar hela utbildningsområdet	Kräver projektorganisation och kompetensutvecklingsinsatser	20
	Beakta/minska styrsignaler inom Göteborgs Stad som påverkar skolorna	0
Stora förändringar i elevgruppen	Ökning av elever inom kommunal anpassad grundskola	50
	Ökning av tomma skolplatser	Kräver anpassning av nämndens skolstruktur
Kostnadsutveckling som överstiger prisindex för kommunal verksamhet, PKV	Hyresrelaterade kostnader inklusive nya objekt	90
	Kommungemensamma tjänster	Önskvärt att dessa följer PKV
Finansiering av investeringsrelaterade driftskostnader	Prognos gällande kostnader som inte finansieras gemensamt i staden	40

5 Styrinformation till nämnden

I detta avsnitt följer styrinformation riktad till grundskolenämnden. Här beskrivs sådant som nämnden behöver känna till utifrån ansvar som huvudman och hemkommun. Det innefattar bland annat, ekonomistyrning, information utifrån det systematiska kvalitetsarbetet, avvikelser gällande lokaler, pågående uppdrag.

Som en del i nämndens planering och uppföljningsprocess har förvaltningen genomfört en omvärldsanalys med fokus på elevförändringar, utbildningskapacitet och nationell styrning inom utbildningsområdet, se bilaga Grundskolenämndens omvärldsanalys 2025. Dessa områden berörs även inom flera avsnitt i följande kapitel.

5.1 Ekonomistyrning

Den övergripande beskrivningen av resultat och prognos beskrivs i avsnitt 3.2. I följande avsnitt beskrivs en fördjupad analys av nämndens resultat och prognos.

Resultat och prognos

Grundskoleförvaltningen har för perioden januari-mars ett resultat på minus 9 miljoner kronor, vilket motsvarar en avvikelse mot periodiserad budget på mindre än 0,1 procent. Det innebär en förbättring med 1 miljon kronor jämfört med resultatet i februari.

Grundskoleförvaltningen lämnar en årsprognos per mars på 0 miljoner kronor för helåret 2025. Bedömningen är därmed att förvaltningen har en ekonomi i balans.

Förvaltningens utbildningsområden redovisar ett resultat på minus 36 miljoner kronor för perioden. 80 procent av skolområden har ett negativt resultat till och med mars. Under hösten 2024 innebär förvaltningens kompletteringsbudget större möjligheter för skolorna att ta in visstidsanställningar och vikarier från förvaltningens bemanningsenhet men också via köp från externa bemanningsföretag. Under början av 2025 har skolorna fortsatt att använda timvikarier. Kostnader för internt och externt köpt bemanning har under januari-mars ökat med 70 procent jämfört med motsvarande period 2024.

Bedömningen är att cirka 20-25 procent av tillsättningar av timpersonal går till vakanta tjänster och inte tillfälliga vakanser. Den ekonomiska konsekvensen av detta är att kostnader för personal och kostnader för externt finansierade timvikarier har ökat vilket bidrar till att skolorna har ett negativt resultat till och med mars. Det innebär också att antalet heltidstjänster inte har ökat.

Utbildningsområdena lämnar en helårsprognos på 18 miljoner kronor vilket motsvarar en budgetavvikelse på 0,4 procent och sammantaget en ekonomi i balans. Prognosen innebär att resultatet ska förbättras med 54 miljoner kronor för utbildningsområdena. 20 procent av skolområden har en negativ årsprognos. Dessa ska enligt förvaltningens regler för god ekonomisk hushållning påbörja åtgärdsplaner inom 10 dagar.

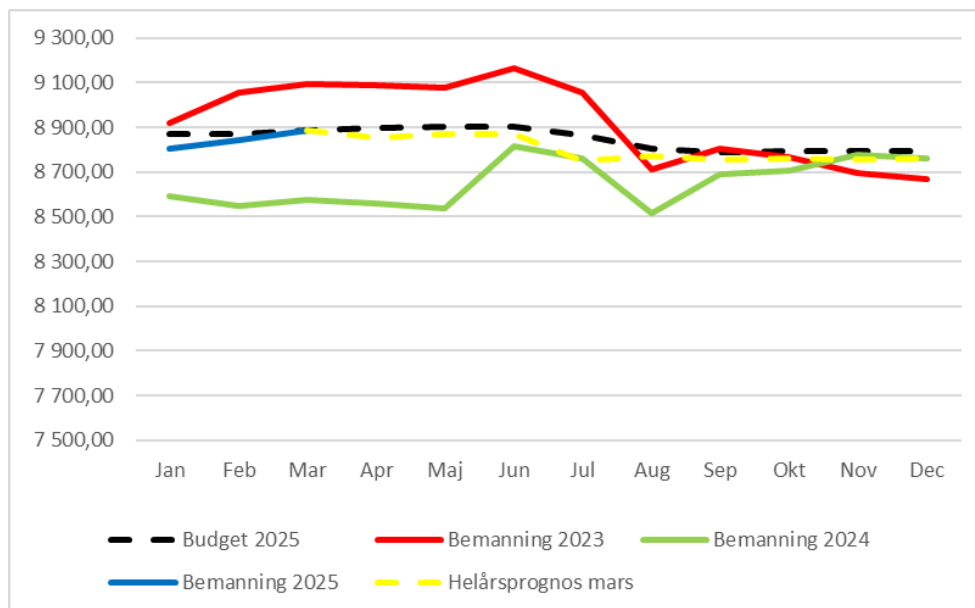
Förvaltningens avdelningar samt förvaltningsövergripande budget redovisar till och med mars ett positivt resultat på 27 miljoner kronor. Den positiva avvikelsen förklaras till stor del av vakanta tjänster samt uppdrag som ej påbörjats. Grundskoleförvaltningens centrala avdelningar samt förvaltningsövergripande budget lämnar en helårsprognos på minus 18 miljoner kronor. Främsta orsaken till den negativa prognosen är att förvaltningen prognosticerat högre kostnader för

ersättning till fristående skolor än budgeterat. Antalet elever som går på fristående skolor är i mars 2025 cirka 500 fler än i mars 2024.

Bemanningsutveckling

Förvaltningen följer bemanningsutvecklingen noga eftersom utbildningsområdenas budget till 95 procent består av personalkostnader och förändringar får stort genomslag på ekonomin. Bemanningen på förvaltningsnivå är i nivå med budget och i balans till och med mars. Utfall av timvikarier inkluderas inte i bemanningsutvecklingen. Utbildningsområdenas prognosticerade bemanningsnivå följer en förväntan på att antalet elever kommer att minska till höstterminen. Antalet heltidstjänster prognosticeras därför minska med cirka 175 till höstterminen jämfört med faktiskt nivå i mars.

Elevutveckling jämfört med budget

Antalet grundskoleelever har minskat med 243 jämfört med budget. Anpassad grundskola expanderar och totalt har elevantalet ökat med 18, även de antalet individintegrerade elever har ökat med 26. I genomsnitt är kostnaden för en elev i anpassad grundskola cirka fyra gånger högre än för en elev i grundskolan vilket gör att förvaltningen noga behöver följa elevgruppsutvecklingen. Till och med mars är utbetald elevpeng ungefär i nivå med budget men omfördelad mellan skolformerna.

För att hantera höstens förväntade minskning av elever behöver skolorna minska med cirka 175 heltidstjänster samt att även andelen timvikarier måste minska.

5.2 Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Grundskolenämnden har i egenskap av huvudman i Göteborgs Stad ett lagreglerat uppdrag att systematiskt utvärdera och förbättra verksamheten för att ge elever så goda förutsättningar som möjligt att nå kunskapskraven i skolan. I varje delårsrapport beskrivs det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå utifrån aktuell period och anmälning och information till huvudman gällande frånvaroproblematik och kränkande behandling.

I delårsrapport per mars beskrivs även återkommande organisatoriska förutsättningar för elevers lärande. Med detta avses bland annat beskrivning och analys av förutsättningar för medarbetare och chefer att organisera för att utveckla god undervisning. Utifrån medarbetarperspektivet nyttjas nyckeltal från

medarbetarundersökningen och andra HR-nyckeltal. I samma avsnitt beskrivs även utveckling av nämndens skolstruktur eftersom den har betydelse för huvudmannens och rektors förutsättningar för att organisera god undervisning.

5.2.1 Pågående utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

Under 2022 initierades ett förändringsarbete kring huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Det fanns ett behov av att stärka huvudmannens uppföljnings- och utvecklingsarbete och tydliggöra förhållandet till den kommunala planerings- och uppföljningsprocessen. 2023 beslutade grundskolenämnden om en riktlinje för systematiskt kvalitetsarbete samt en anvisning på förvaltningsnivå. I riktlinjen beskrivs utgångspunkter och former för det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) på huvudmannanivå. Riktlinjen och anvisningen pekar tillsammans på struktur för huvudmannens SKA, vilken kultur som ska genomsyra arbetet samt hur planering och uppföljning av det kommunala respektive det nationella uppdraget ska samspela.

Förvaltningen har reviderat den tidigare riktlinjen och anvisningen för att också beskriva hur skolenheternas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete hänger ihop. Bland annat har den mer detaljerade beskrivningen av förvaltningens tillämpning av riktlinjen plockats bort till förmån för anvisning på förvaltningsnivån. Därtill har avsnitt avseende roller och ansvar förtydligats. Förslag till reviderad riktlinje biläggs delårsrapporten.

Utveckling av former för skolenheternas systematiska kvalitetsarbete

Under 2024 har ytterligare utvecklingsarbete pågått tillsammans med rektorer för att tydliggöra ansvar och roller samt struktur och kultur i skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Under våren påbörjas implementering av skolenheternas systematiska kvalitetsarbete tillsammans med skollädaarna. Arbetet förväntas pågå kommande läsår då flera kunskapshöjande insatser är planerade. Att skapa ett aktivt och hållbart kvalitetsarbete som ger förutsättningar för förändring och utveckling i klassrummet är en strategi i förvaltningens verksamhetsplan 2025 som kommer att beröra alla skolenheter.

Vårens aktiviteter inom huvudmannens systematiska kvalitetsarbete (SKA)

Under mars månad startar utbildningscheferna utvecklingsdialoger med några rektorer inom varje utbildningsområde. Fokus för utvecklingsdialogerna är i år matematikundervisningen i de tidiga åldrarna. Underlaget från dialoger kommer dels nyttjas i rapporteringen i delår augusti, dels i kvalitetsanalys. Kvalitetsanalys 2025 ska svara på frågan om vilka insatser, i första hand huvudmannen, behöver säkerställa för att åstadkomma högre måluppfyllelse i matematik. Kvalitetsanalysen kommer att biläggas kommande årsrapport.

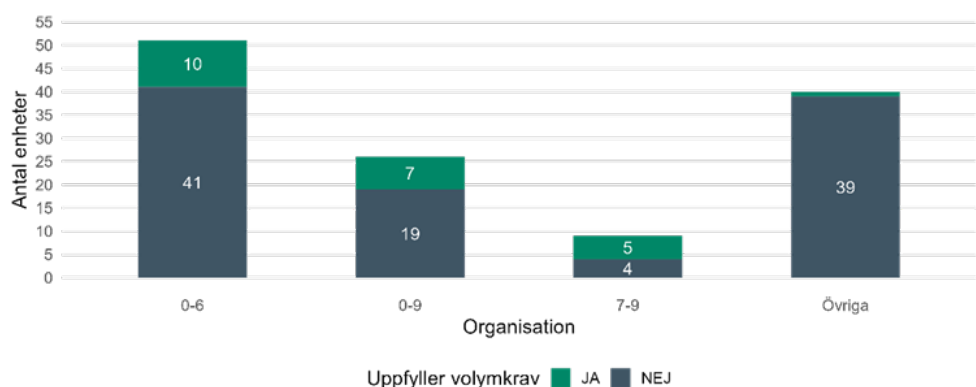
Under våren genomförs uppföljningsdialog med representanter från anpassad grundskola, samt fördjupade dialoger med skollädaare, lärare och elever utifrån läroplansområdet *Elevers ansvar och inflytande*. Detta område är den läroplansdel som huvudmannen särskilt ska följa upp 2025, utöver de läroplansområden som följs upp varje år (Kunskaper samt Normer och värden).

Andra aktiviteter som sker inom huvudmannens SKA är nämndens kvalitetsbesök på skolenheter samt efterföljande dialog. Syftet med kvalitetsbesök och nämnddialog är att ge förvaltning och nämnd möjlighet att dela och samtala kring bilder av kvaliteten i verksamheten.

5.2.2 Organisatoriska förutsättningar - skolstruktur

Som en följd av nämndens beslut om principer för hur skolenheter ska vara uppbyggda avseende elevantal, årskurssammansättning, samt antalet medarbetare per chef pågår ett långsiktigt förändringsarbete. Detta förändringsarbete inkluderar både planering av nya skolor och kontinuerlig översyn av befintlig skolorganisation.

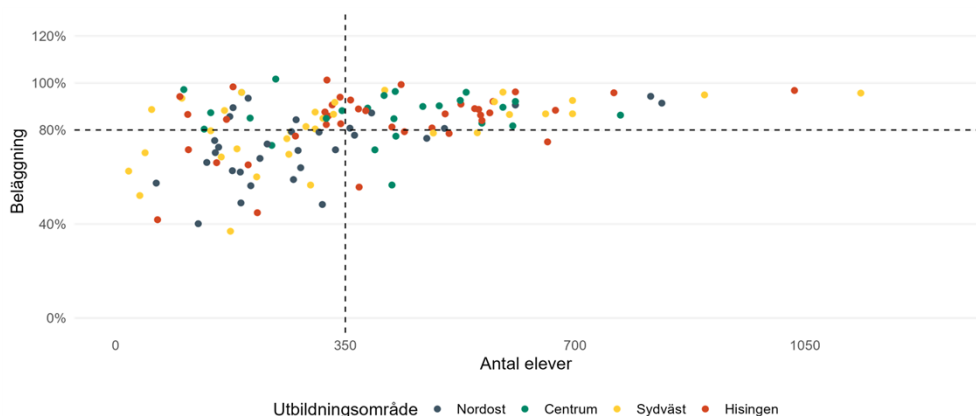
I nuläget uppfyller 23 av 126 skolenheter de angivna volymerna för grundskola sett till skolornas kapacitet. Det innebär att en stor del av stadens skolor inte kommer upp i de volymer som behövs för bärkraftiga enheter utifrån skolornas kapacitetsbegränsningar. Många av de mindre skolorna finns i de yttre delarna av staden, där det i exempelvis södra skärgården kan vara långa och/eller svåra resvägar mellan skolorna, medan det i till exempel Nordost vanligtvis finns många små skolor relativt nära varandra.

Källa: Kapacitet (max och stängd)

I diagrammet ovan framgår hur många av skolenheterna som följer den stadiindelning som nämndens grundläggande principer anger samt om de uppnår de grundläggande principerna för volym. Principen om sammanhållen stadiindelning ger bättre förutsättningar för elever, vårdnadshavare och medarbetare att se och överblicka hela skolgången och minimera behovet av skolbyten.

I praktiken är det dock ännu färre av skolorna som uppnår volymerna utifrån i nuläget inskrivna elever. Det finns en tydlig utveckling där belägningsgraden på skolorna, det vill säga hur många elever som är inskrivna i relation till skolans kapacitet, sjunker. 2024 hade endast 34 av 126 grundskolor en beläggning över 90 procent av skolans volym. Motsvarande siffra 2021 var 48 skolenheter.

Källa: Egen statistik

I diagrammet ovan framgår att det finns ett stort antal små skolor, med plats för färre än 350 elever, som också har en låg belägningsgrad, under 80 procent. Mindre

skolenheter bedöms vara särskilt sårbara för låga elevunderlag, då möjligheterna för att anpassa verksamheten blir mer begränsad ju mindre verksamheten är. Detta får konsekvenser för de enskilda skolorna som står med höga fasta kostnader i relation till sitt elevunderlag vilket gör det svårt för rektor att lägga en organisation som gynnar elevers måluppfyllelse.

Antalet elever inom anpassad grundskola har växt med cirka 100 per år de senaste åren. Här syns en utveckling mot fler elever per enhet, vilket är i linje med nämndens grundläggande principer. Det genomsnittliga antalet elever per enhet inom anpassad grundskola var 18,4 år 2019. Höstterminen 2024 var motsvarande siffra 25,5.

Därtill fortsätter antalet integrerade elever att öka. Integrering innebär att eleven läser enligt anpassad grundskolas läroplan men har sin skolplacering i en klass på en grundskola. Elevtalen förändras under läsåret men vid ordinarie mätpunkt hösten 2024 var 82 elever integrerade i grundskolan.

I grundskolenämndens omvärldsanalys 2025 som finns bilagd denna rapport finns fördjupning om den prognostiserade elevutvecklingen och konsekvenser för nämndens verksamhet.

Samlad bedömning

Utifrån gällande befolkningsprognoser som förutspår minskade elevtal under kommande år har förvaltningen stort fokus på att öka takten för bärkraftig skolstruktur som är hållbar över tid och som klarar både upp- och nedgångar i elevtal med bibehållen kvalitet. För att kunna använda så mycket resurser som möjligt till det pedagogiska uppdraget och arbete som stödjer elevernas måluppfyllelse bedömer förvaltningen att det krävs en förändrad skolstruktur med färre tomma skolplatser.

5.2.3 Organisatoriska förutsättningar för elevers lärande - chefer och medarbetare

I följande avsnitt beskrivs förutsättningar för elevers lärande utifrån chefers och medarbetares organisatoriska förutsättningar.

Kompetensförsörjning

En grundläggande förutsättning för elevers lärande och utveckling är behöriga och kompetenta lärare. Förvaltningen bedriver därför en nära samverkan med andra utbildningsförvaltningar och Göteborgs universitet. Under 2024 har arbetet med att utöka antalet övningsskolor (VFU) intensifierats.

Sedan 2021 har andelen legitimerade lärare stadigt ökat. I oktober 2024 uppgick legitimationsgraden för grundskollärare till 91,8 procent. Även antalet legitimerade lärare har ökat jämfört med föregående år, med tydligast ökning inom fritidshemmen och i årskurserna 1–3.

Skolor med högt socioekonomiskt index har fortfarande en lägre andel legitimerade lärare men skillnaden mot skolor med lågt index har halverats under en treårsperiod – från 8,6 till 4,3 procent. Antalet lärare med legitimation har också ökat jämfört med föregående år. Satsningar på att låta erfarna medarbetare inom fritidshem utbilda sig till lärare med bibehållen lön har varit avgörande för denna utveckling. Legitimitetsgraden inom fritidshemmen har därmed ökat från 58,8 procent år 2022 till 78,3 procent år 2024.

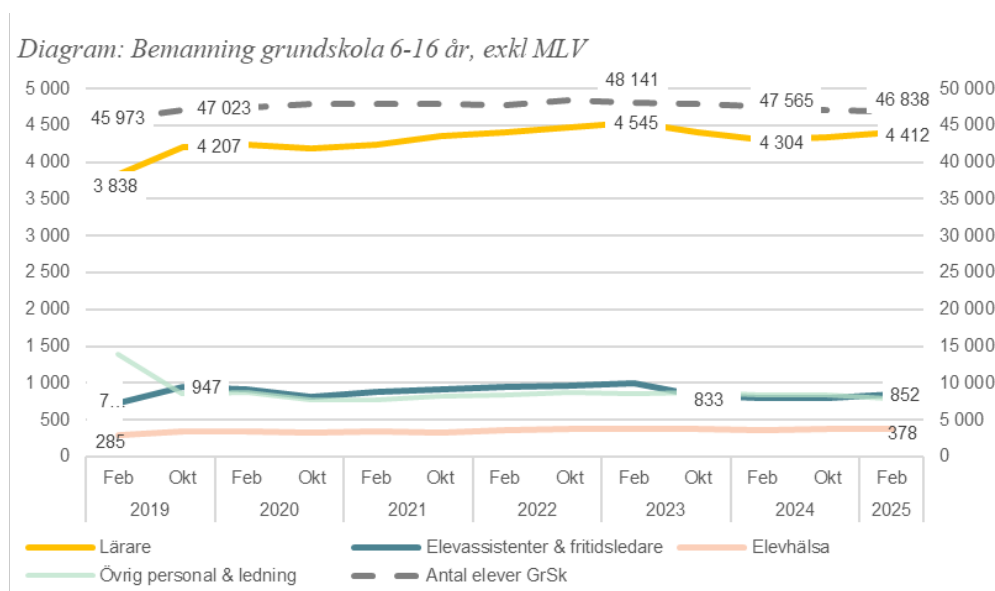
Den högre andelen legitimerade lärare ger skolorna bättre förutsättningar och ökad flexibilitet att organisera undervisningen med hög behörighet. Behörighet utgör en grundförutsättning för undervisning av hög kvalitet. Den andra är kompetens, som behöver utvecklas kontinuerligt under hela yrkeslivet. I detta avseende utgör

introduktionsåret för nyexaminerade lärare en viktig start, vilket bekräftas av positiva utvärderingar från såväl adepter, mentorer och ansvariga chefer. Bedömningen är att introduktionsåret bidrar till att behålla nya och erfarna medarbetare i yrket och i förvaltningen.

Lärarakademiens studiedagar utgår från skolornas systematiska kvalitetsarbete och har under 2024 haft särskilt fokus på tillgängliga lärmiljöer. Förvaltningen erbjuder även stöd för lärare att med full lön läsa in behörighet till svenska som andraspråk, vilket framöver även kommer omfatta lärare i lågstadiet. Införandet av det nationella professionsprogrammet för lärare förbereds för närvarande, i avvaktan på regeringens beslut om dess slutgiltiga utformning.

Utveckling av personalvolym

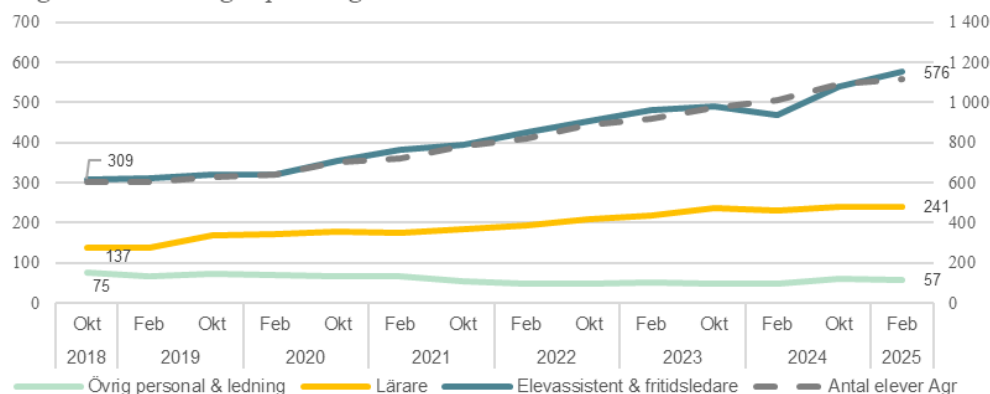
Antalet elever är det lägsta sedan 2019, medan lärartätheten har ökat. Elevhälsan har vuxit med över 30 procent sedan 2019. Detta främst som ett resultat av ökad efterfrågan och utökat mottagande inom anpassad grundskola. Denna skolform kräver omfattande utredningar vid mottagande, vilka ställer höga krav på tvärprofessionell samverkan mellan pedagogisk, medicinsk, social och psykologisk kompetens.

Anpassad grundskola har fördubblats i storlek sedan 2018 och förväntas fortsätta växa. Personalomsättningen är fortsatt hög, men visar en positiv nedgång från 12,7 procent (2023) till 11,2 procent (2024). Fortsatt omfattande insatser krävs för att uppnå samma stabilitet som i övriga verksamheter. Tillgången på speciallärare är otillräcklig och förvaltningen arbetar med rekryteringsinsatser och möjlighet för medarbetare att läsa till speciallärare med full lön.

Nya funktioner, som skolstödspedagoger, har införts som ett komplement mellan lärare och elevassistenter. Förvaltningen har därutöver genomfört riktad kompetensutveckling och skapat så kallade mötesplatser för intern kompetensutveckling. Under 2024 har teman varit Kommunikation – en förutsättning för lärande samt Att stödja och stimulera till lärande. Inom GR utvecklas en introduktionsutbildning för ny personal.

Diagram: Bemanning anpassad grundskola

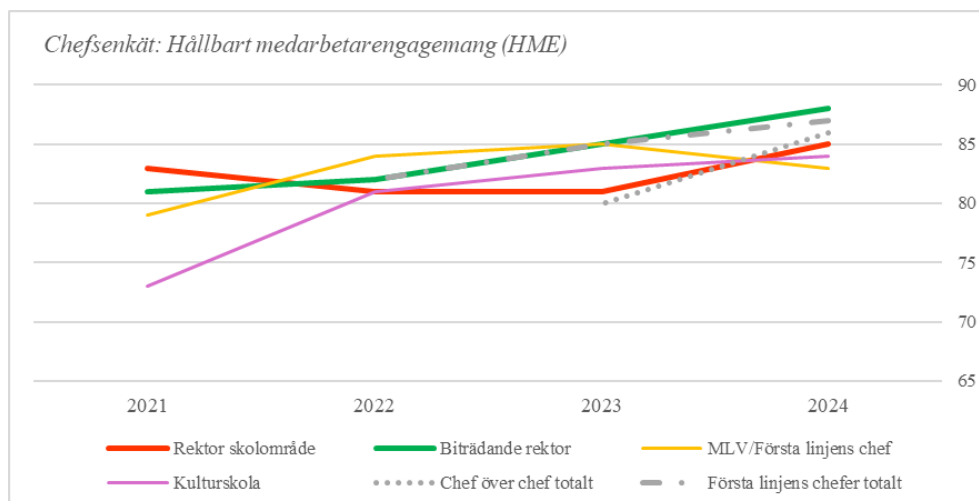

Chefers organisatoriska förutsättningar

Chefers förutsättningar är avgörande för verksamhetens kvalitet. Centrala faktorer är ett rimligt antal underställda medarbetare, tillgång till administrativt stöd, välfungerande ledningsgrupper och tydligt definierade uppdrag. Sedan den nya skolenhetsorganisationen 2021 har förhållandet mellan antal medarbetare och chef varit stabilt, med cirka 25–26 medarbetare per chef. Dock förekommer lokala variationer, och statistiken beaktar inte vilande anställningar vid tidsbegränsade uppdrag, långtidsfrånvaro eller tillgång till ledningsstöd i form av förstelärare och teamledare.

Chefsenkät 2024

HME-index (Hållbart Medarbetarengagemang) för chefer ligger nu på 87, vilket är två enheter högre än 2023 och tre enheter över genomsnittet för staden. Främst har motivationen ökat, särskilt bland biträdande rektorer, vilka upplever tydligare förväntningar från överordnad chef, starkare stöd och bättre samarbete i ledningsgruppen än övriga chefer i staden. Däremot avviker arbetsbelastningen för både rektorer och biträdande rektorer negativt gentemot resultatet för Göteborgs Stads samtliga chefer, vilket visar på komplexiteten och det stora ansvaret i skolledaruppdraget.

Chefsomsättning

Omsättningen bland rektorer fortsätter att minska och ligger nu under 6 procent, vilket avviker positivt från Skolverkets nationella uppföljningar. Denna stabilitet bedöms skapa bättre förutsättningar för långsiktig utveckling av såväl verksamhet som ledningsteam. Omsättningen av biträdande rektorer har minskat marginellt

sedan 2023, från 11,8 procent till 11,7 procent. Även om detta innebär en tydlig minskning sedan 2022 bedöms nivån innebära negativ påverkan på skolans ledningsprocesser.

Förstelärare som del av det distribuerade ledarskapet

Förstelärare ska bidra till högre undervisningskvalitet och skapa karriärvägar inom yrket. Grundskoleförvaltningen har fler förstelärare än riksgenomsnittet och har riktat resurser för detta till skolor i särskilt utsatta områden.

En uppföljning som genomförts inom utbildningsområde Sydväst visar dock på bristande samsyn mellan lärares upplevelse av stöd och förstelärares uppfattning om sitt uppdrag och insats. I uppföljningen framkommer att förstelärares uppdrag oftast fokuserar kollegialt lärande och ämnesutveckling. Nästan en fjärdedel av förstelärarna ger dessutom operativt chefsstöd. Att förstelärare i staden är tillsvidareanställda minskar dock flexibiliteten och kan leda till att skolor behåller uppdrag som inte längre är lika relevanta. Högst andel förstelärare finns i årskurs 7–9 i högindexskolor, fast forskning visar att behovet av utvecklingsstöd ofta är störst i lägre årskurser.

	2025	2024	2023	2022	2021
Antal förstelärare grundskola	451,9	446,8	463,0	460,8	448,9
Antal förstelärare anpassad grundskola	12,9	14,5	12,0	9,8	9,8
Andel förstelärare GSF – totalt	11,3 %	11,8 %	11,8 %	12,2 %	12,4 %
Andel förstelärare riket (kommunal huvudman)			10,7 %	11,1 %	10,9 %*

Bemanning med förstelärare omräknat i heltidstjänster per mars samt som andel av total bemanning med grundskollärare (ej lärare i fritidshem och förskollärare).

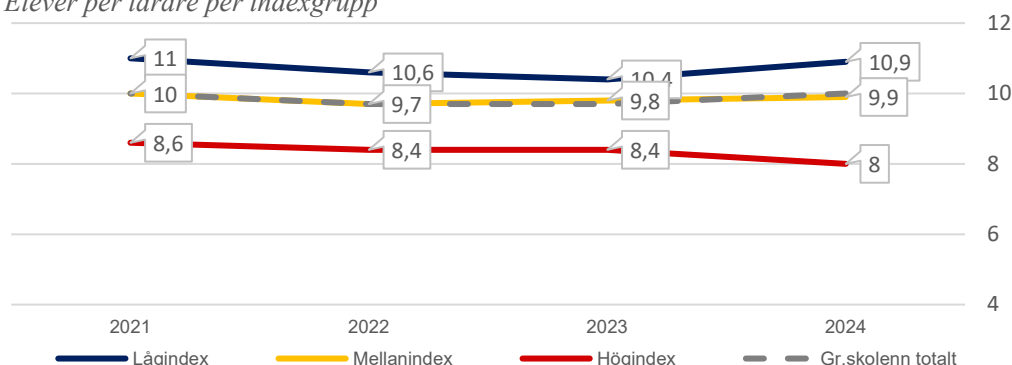
*2021 ingår även fristående huvudman.

Medarbetares organisatoriska förutsättningar och arbetsmiljö

Elever per lärare

Efter en period av kontinuerlig minskning av antalet elever per lärare är nu lärartätheten i paritet med 2023. Skillnaden mellan låg- och högindexskolor har däremot ökat till följd av minskande elevunderlag i högindexskolorna. I slutet av mätperioden och under 2025 har sen lärartätheten ökat igen inom samtliga skolenheter till följd av bättre ekonomiska förutsättningar och minskande elevunderlag.

Elever per lärare per indexgrupp

Medarbetarenkät 2024

HME för hela förvaltningen har ökat från 77 för år 2023 till 80 för 2024. Särskilt motivation och ledarskap har stärkts, efter föregående års nedgång. Skillnaderna mellan verksamheterna är stora där måltid, lokalvård och vaktmästeri ligger högst (87) och kulturskolan lägst (75). Arbetsbelastning och återhämtning varierar kraftigt – lågindexskolor upplever störst belastning.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat med 0,4 procentenheter sedan 2023 och ligger nu på 7,9 procent för år 2024. Minskningen återfinns främst i korttidssjukfrånvaro och kan tolkas som ett tecken på förbättrad arbetsmiljö och mer stödjande ledarskap. Anpassad grundskola har dock fortsatt höga nivåer (11,5 procent). Elevhälsa och kulturskola har lägst frånvaro. Bland skolenheterna har korttidssjukfrånvaron minskat mer än förvaltningens genomsnitt och även i relation till övriga förvaltningar inom staden. Den mest markanta förbättringen ses i högindexskolor, där frånvaron minskat med 1,5 procentenheter.

Hot, våld och otillåten påverkan

Andelen medarbetare som upplevt hot och/eller våld har minskat från 22 till 18 procent mellan 2023 och 2024. Insatser som införts inkluderar obligatoriska digitala utbildningar och förbättrade rutiner. Samtidigt har den förebyggande dialogen i förvaltningens övergripande samverkansgrupper förstärkts. En majoritet av händelserna polisanmäls inte, vilket kan höra samman med att de avser lindrigare fysiskt våld från elever med nedsatt impuls kontroll i grundskolans lägre åldrar eller anpassad grundskola.

Statistik rapporterade händelser	2021	2022	2023	2024
Rapporterade händelser i IA*	1348	1166	1273	
Medarbetarundersökningen				
Andel som upplevt hot och/eller våld	17 %	21 %	22 %	18 %
Andel av de som upplevt hot och/eller våld som inte har polisanmält det	72 %	73 %	81 %	79 %
Andel som varit utsatt för otillåten påverkan	4 %	7 %	7 %	4 %

*IA är stadens system för information om arbetsmiljö. Göteborgs Stad bytte IT-system för hantering av avvikelserapportering 2022. Det innebär att det är svårt att jämföra statistik längre tillbaka.

Särskild redovisning - Skolsociala team

Skolsociala team har startats upp utifrån uppdrag i Göteborgs Stads budget för 2023. Ett gemensamt metodstöd för skolsociala team antogs på direktörsnivå i december 2024. Skolsociala team arbetar med sociala insatser till elever utifrån problematik med skolfrånvaro och/eller normbrytande beteende. De skolsociala teamen ska stärka samverkan mellan skola och socialtjänst för att öka elevers närvaro, trygghet och studiero genom tvärprofessionellt samarbete.

Team har inrättats inom samtliga stadsområden, som team inom centrala elevhälsan eller lokalt på skolor. Totalt ingår i dagsläget cirka 28 årsarbetare från grundskolan och 27 årsarbetare från socialtjänsten i skolsociala team. Metodstödet ger en tydlig riktning för att stärka och utveckla skolsociala team i Göteborg. Samtidigt är det tydligt att detta är ett utvecklingsarbete där förvaltningen prövar nya vägar och att det inte finns ETT sätt att arbeta med skolsociala team.

Analys och bedömning

Enligt SCB:s prognos förväntas antalet elever minska med cirka 6 500 under den kommande tioårsperioden. Detta, i kombination med faktorer såsom arbetskraftstillgång, politiska beslut och pensionsavgångar, pekar på att det sannolikt kommer att uppstå underskott inom vissa personalkategorier och överskott inom andra. Hur verksamheterna organiseras, bemannas och kompetensutvecklas i relation till dessa förändrade förutsättningar kommer att vara avgörande för vilken undervisningskvalitet eleverna erbjuds. Detta bör ses som en viktig lärdom från de budgetanpassningar som förvaltningen behövde genomföra under 2023 och 2024.

Under 2024 har förvaltningen fortsatt sitt långsiktiga och systematiska utvecklingsarbete utifrån förvaltningens förstärkningsområden. Den positiva utvecklingen i chefers och medarbetares organisatoriska förutsättningar ses som ett resultat av detta långsiktiga arbete i enlighet med nedanstående slutsatser som kan styrkas utifrån sambandsanalys, överensstämmelse med forskning och genomförd uppföljningsdialog.

Rektorer har en nyckelroll i arbetet med att säkerställa skolans kvalitet. Den minskade omsättningen bland rektorer ses som relaterad till den nya skolenhetsorganisationen och införande av ledningsteam. Den höga rektorsstabiliteten och en alltmer hållbar skolorganisation har bidragit till förbättrade förutsättningarna för både strategiskt och operativt ledarskap. Den ökade motivationen hos biträdande rektorer bedöms därmed vara kopplad till både förbättrade strukturella förutsättningar och de ledarutvecklingsinsatser som drivits inom ramen för rektorsverkstäder och förvaltningens chefsförsörjningsarbete. Samtidigt kvarstår behovet av att förtydliga ansvarsfördelningen mellan rektor och biträdande rektor.

Det ökade medarbetarengagemanget inom utbildningsområdena kan i stor utsträckning kopplas till att fler skolledningar utvecklat sin förmåga att leda genom andra och att organisera för kollegialt lärande och skolutveckling. Den ökade andelen legitimerade lärare och de kompetensutvecklingsinsatser som bedrivs genom Lärarakademin bedöms också ha haft en positiv inverkan på både motivation och arbetsmiljö. Ett fortsatt arbete återstår med att tydliggöra förstelärarnas uppdrag samt att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet i hela organisationen.

Korttidssjukfrånvaron har minskat mer inom enheter där ledarskapet upplevs som närvarande och stödjande, och där arbetsbelastningen upplevs som bättre balanserad. Ökande erfarenhet och rolltrygghet hos biträdande rektorer som utövar ett allt mer tillitsbaserat ledarskap tillsammans med att processerna kring tjänstefördelning och uppdragsdialog har förbättrats under de senaste åren ses som viktig bakgrund till minskade den korta sjukfrånvaron.

Stora utmaningar kvarstår inom anpassad grundskola. Här bedöms fortsatta och förstärkta satsningar på rätt kompetens samt stärkt samverkan mellan elevhälsa och elevnära personal vara avgörande för att få ner den höga sjukfrånvaron och för att utveckla verksamhetens kvalitet och arbetsmiljö.

Sammanfattningsvis har de organisatoriska förutsättningarna för ökad måluppfyllelse stärkts under året. Framgångsfaktorer inkluderar utvecklade ledningsteam, ökad kompetens och motivation hos biträdande rektorer samt förbättrade möjligheter till kollegialt lärande och kompetensutveckling. Ett tydligare ledarskap med ett ökat fokus på att förvaltningens behöver arbeta bättre tillsammans för att alla elever ska lyckas i skolan bedöms också ha bidragit till ett starkare engagemang bland både medarbetare och chefer.

5.2.4 Sammanställning av anmälan och information till huvudman och utifrån hemkommunansvar

Beslut om avstängning av elev

I Sverige råder skolplikt och alla barn har rätt till undervisning. Utrymmet i skollagen för att fatta beslut om att stänga av elev från undervisning är litet och tillämpningen ska vara restriktiv. Avstängning görs utifrån de regler som finns i 5 kap. skollagen om trygghet och studiero. Beslutet om avstängningen kan överklagas, som en rättssäkerhetsgaranti för den enskilde.

Från den 1 januari till 31 mars 2025 har det diarieförts 33 avstängningar inom förvaltningens skolor. Det är samma antal som under samma period förra året. Inget av dessa beslut har överklagats till förvaltningsrätten.

Anmälningar om kränkande behandling

Enligt skollagen ska personal anmäla så snart en elev har blivit eller upplever sig ha blivit kränkt utan att först bedöma om händelsen är kränkande eller inte. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som krävs för att få kränkande behandling att upphöra.

Antal anmälda kränkningar (totalt elevantal)	1 januari - 15 mars 2025	1 januari - 15 mars 2024
Centrum	639 (10 113)	647 (9 981)
Hisingen	1 039 (16 303)	990 (16 449)
Nordost	816 (9 504)	732 (9 760)
Sydväst	769 (12 006)	730 (12 168)
Totalt	3 263 (47 926)	3 099 (48 358)

Under perioden 1 januari till 15 mars 2025 har 3 263 anmälningar om upplevda kränkningar inkommit. Det är en ökning med 5 procent i relation till samma period föregående år. Det är svårt att avgöra om ökningen beror på fler kränkningar eller att upplevda kränkningar i ökad utsträckning anmäls. Närmare analys av anmälningarna presenteras i samband med delårsrapport per augusti.

Anmälningar om omfattande frånvaro

Om en elev har upprepade eller längre frånvaro, giltig eller ogiltig, ska frånvaron skyndsamt utredas. När en utredning om elevs frånvaro har inletts ska rektor se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. Under det första kvartalet 2025 har 151 anmälningar gjorts av 44 av grundskoleförvaltningens skolor. Det är färre än

samma period förra året (221) men det är lika många skolor (44) som gjort anmälningar. Fortfarande står några skolor för en stor del av anmälningarna men tendensen är att ojämnheten minskar.

När en skola med en fristående huvudman inleder en utredning om omfattande frånvaro ska huvudmannen snarast meddela hemkommunen detta. Detsamma gäller för andra kommuner som har en elev som är folkbokförd i Göteborg. Under det första kvartalet 2025 har 5 skolor med fristående huvudmän rapporterat in sammanlagt 45 fall av elevs omfattande frånvaro. Av dessa kommer 31 anmälningar från en enskild skola.

Antal anmälningar till huvudman om skolfrånvaro	Januari-mars 2025	Januari-mars 2024
Centrum	52	65
Hisingen	27	22
Nordost	44	66
Sydväst	28	68
Totalt grundskoleförvaltningen	151	221
Fristående huvudmän	45	74

5.2.5 Organisatoriska förutsättningar kulturskolan

I följande avsnitt beskrivs organisatoriska förutsättningar för kulturskolans uppdrag i Göteborgs Stad.

Likvärdighet och utvecklingsarbete

Alla barn har rätt till jämlik tillgång till kultur oavsett bakgrund, socioekonomiska förhållanden eller andra faktorer. Kulturskolan ska vara en plats som erbjuder verksamhet av hög kvalitet med möjlighet till både bredd och fördjupning, anpassad efter barns och ungas olika behov och förutsättningar. Detta kräver dialog med målgruppen och att verksamheten är flexibel i arbetssätt och form. Verksamheten ska i huvudsak erbjudas på barns och ungas fria tid och bidra till en meningsfull fritid.

Deltagande i verksamheten varierar mellan olika stadsområden. Kulturskolan har inlett ett utvecklingsarbete för att identifiera och motverka strukturella hinder för likvärdig verksamhet.

Efterfrågan och köer

Efterfrågan på Kulturskolans långa kurser är hög, särskilt i Centrum där köerna är längst, medan Nordost har kortare köer men störst deltagande i öppen verksamhet. För att hantera trycket ökas gruppundervisning där det är möjligt. Vissa ämnen bedrivs redan i grupp, där behövs fler pedagoger för att kunna möta efterfrågan. För att säkra kompetensförsörjningen samarbetar Kulturskolan med Göteborgs universitet och erbjuder praktikplatser för blivande kulturskolepedagoger.

Att färre söker till Kulturskolan i vissa områden beror delvis på bristande kännedom om verksamheten. För att nå fler krävs ett strategiskt kommunikationsarbete, samverkan med skolor, fritidsverksamheter och civilsamhället samt uppsökande insatser. Under året kommer uppsökande verksamhet att bedrivas med syfte att öka kännedomen om verksamheten. Arbetet kommer förläggas baserat på statistik och lokal erfarenhet.

Lokalbehov och strategisk planering

För att fler barn och unga ska få tillgång till långa kurser och få möjlighet att utöva olika konstformer krävs en långsiktig planering för tillgång till strategiskt placerade och anpassade lokaler. Idag bedrivs en del av verksamheten i grundskolor, där skolans behov ofta prioriteras. Kulturskolans lokaler behöver anpassas för en mångfald av konstnärliga uttryck och fungera som mötesplatser för konstnärlig, personlig och social utveckling för barn och unga. Under 2025 tas en strategi för Kulturskolans lokalförsörjning fram vilken behöver integreras med förvaltningens lokalbehovsplan. Ett rumsfunktionsprogram ska också utvecklas för att tydliggöra verksamhetens specifika behov.

Revidering av riktlinje för antagning till långa kurser

Under 2024 implementerade Kulturskolan ett nytt verksamhetssystem, vilket tydliggjorde behovet av vissa förändringar i antagningsprocessen. Därför föreslås riktlinjen för antagning till långa kurser nu revideras med följande förändringar:

Kravet på rangordning av sökande tas bort. Denna förändring genomfördes praktiskt redan under förra året, vilket visade sig minska den administrativa belastningen utan att väcka större synpunkter. Regeln om att ansökningar tas bort efter tre nej stryks, då den visat sig vara svår att följa upp. Förslag till reviderad riktlinje biläggs denna delårsrapport för nämndens beslut.

5.3 Skolplaceringar inför hösten 2025

Skolplaceringar inför hösten 2025

Inför läsåret 2025-2026 har 10 090 elever haft möjlighet att önska skola. Ungefär 8 100 (81 procent) av vårdnadshavarna önskade kommunal skola åt sina barn.

Alla elever placerades i enlighet med nämndens regler. Det finns fyra skolor där förvaltningen, på grund av vikande elevunderlag, inte kommer starta förskoleklass (Björnsaredsskolan F-3, Guldhedsskolan F-9, Trollängsskolan F-6 och Högenskolan F-3). I Bergumsområdet innebär det att det kommer finnas elever i förskoleklass som får sin närmaste skola men där den ligger längre bort än två kilometer.

Andelen elever som fått sitt första önskemål har minskat marginellt i jämförelse med föregående år. Andel av eleverna som har fått något av sina önskemål samt eleverna som inte fått något av sina önskemål är i nivå med föregående år.

De som inte har fått något av sina önskemål är framför allt de som bara önskat en eller två skolor eller skolor utanför sitt närområde. Elever i Nordost önskar i större utsträckning en skola utanför sitt närområde. I många fall finns det andra elever som har större rätt till platserna utifrån nämndens regler för skolplacering. Det innebär att dessa elever får en plats enligt definitionen en skola nära hemmet.

	Andel elever som fick sitt första önskemål	Andel elever som fick något av sina önskemål	Andel elever som önskat skola men inte fick något av sina önskemål
Nordost	79 %	89 %	11 %
Centrum	81 %	96 %	4 %
Sydväst	88 %	97 %	3 %
Hisingen	84 %	93 %	7 %
Totalt (2024 i parentes)	83 % (84 %)	94 % (94 %)	6 % (6 %)

Tre elever har önskat tvåspråkig undervisning på finska och svenska. Två med syskonförtur till Skogomeskolan och en folkbokförd i annan kommun, de har placerats på Skogomeskolan.

I år är det något fler elever som har fått plats på fristående skola än i fjol. När besluten om skolplacering skickats ut finns det många elever som har både en fristående och en kommunal skolplats. De eleverna har två veckor på sig att svara på erbjudandet om kommunal skolplats. Vårdnadshavare som inte är nöjd med sin skolplacering kan önska skolbyte mellan den 15-30 april. Skolbytet sker i mån av ledig plats. Förvaltningen har fått in omkring 200 överklaganden om skolplacering efter årets process för att önska skola.

Placeringar i anpassad grundskola inför hösten 2025

I år var det andra gången som vårdnadshavare till barn i anpassad grundskola kunde önska skola via en e-tjänst. Totalt är det 177 elever som kommer få en skolplacering i anpassad grundskola inför hösten 2025. Arbetet med önska skola i anpassad grundskola förväntas vara klart senast i mitten av april. Förvaltningen har fortsatt utmaningar i att möta behovet av platser i anpassad grundskola i alla områden.

5.4 Lokalförsörjning

Förvaltningen informerar löpande om utmaningar kopplat till planerade byggprojekt. I årsrapporten 2024 aviserades förlängd tidplan för Gårdstensskolan. Förvaltningen rapporterade även att mark- och miljööverdomstolen inte meddelade prövningstillstånd gällande överklagandet avseende bygglov för Påvelundsskolan. I år befinner sig Eriksboskolan i projekteringsfasen och nämnden kommer därför få uppdateringar mer sällan. Nedan följer utmaningar och aktuell status för planerade byggprojekt som huvudman behöver följa särskilt.

Gårdstensskolan F-6

Kommunfullmäktige beslutade om minoritetsåterremiss rörande genomförande av projektet Gårdstensskolan 27 mars 2025. Yttrande över återremissen ska behandlas på grundskolenämndens sammanträde i april. Givet ett beslut om genomförande i kommunfullmäktige är den preliminära tidsplanen att skolan fortfarande kan starta vårterminen 2029.

Bergumsskolan F-9

Evakueringen av årskurs 4 till Gunnilseskolan F-6 har flyttats fram från vårterminen 2025 till höstterminen 2025. Ombyggnationen av tillagningskök och matsal förväntas vara klar i juni 2026, men projektet har tagit höjd för överklagan och att evakuering kan behöva ske även under 2027. Tidsplan för ny byggnad för slöjdsal är inte bekräftad. Projektet arbetar för att den nya byggnaden ska stå klart samtidigt som tillagningskök och matsal.

Askimsskolan

Förvaltningen bedömer att projektet håller tidplan och budget. Kulturförvaltningen har dock identifierat fornlämningar på skolgården, vilket kan påverka färdigställandet av vissa delar av skolgården. Efter slutbesiktningen planeras hela verksamheten vara igång i början av 2026.

Åkeredsskolan

Förvaltningen bedömer att projektet håller tidplan och budget. Planerad slutbesiktning är 2025-06-03 och planerad verksamhetsstart är höstterminen 2025.

Påvelundsskolan

Sedan bygglovets vunnit laga kraft har byggnation av nybyggnaden påbörjats. Förhandlingar om reviderade färdigställandetider pågår med entreprenören. Den

preliminära bedömningen är att nybyggnadsdelarna blir klara för tillträde under våren 2027.

Svenska Balettskolan

En förstudie pågår för att ersätta befintliga klassrum vid Skälltorpsskolan. Modulerna där verksamheten bedrivs har ett tidsbegränsat bygglov som löper ut 2030. Ett förbättrat lokalprogram för ytor och funktioner togs fram 2022-2023 tillsammans med rektorer, och en ny lokalisering vid Wieselgrensplatsen finns framtagen. Kostnaden beräknas till cirka 200 miljoner kronor.

Utifrån det aktuella elevantalet, som uppgår till cirka 120 elever, förväntas projektet resultera i en avsevärt högre kostnad per elev jämfört med andra byggprojekt. Det finns flera frågor att beakta gällande fördelningen av kostnader, särskilt med tanke på att skolan har ett regionalt upptag av elever samt ingår i en organisation tillsammans med motsvarande verksamhet i Stockholm. Förvaltningen avser att redovisa den fortsatta utvecklingen för Svenska Balettskolan i delårsrapporten för augusti.

Kvisljungeby

I februari 2023 beslutade den nya stadsbyggnadsnämnden att dra tillbaka detaljplanen för en ny F-6 grundskola med 570 platser i Kvisljungeby. Som kompensatoriska åtgärder reviderade förvaltningen två utökade förstudier för att ersätta tidsbegränsade bygglov samt utreda ytterligare utökning av skolplatser på Björlandaskolan F-6 och Lillebyskolan F-6.

Sedan dess har stadsbyggnadsförvaltningen meddelat att detaljplanen åter ska gälla under 2025. Förvaltningens utmaningar i nuläget består dels i att bedöma hur de två kompensatoriska förstudierna ska hanteras, dels omhänderta detaljplanen så att utbyggnad av bostäder möts av kommunal service inom grundskola. Det troliga utfallet är att Trulsegårdsskolan 7–9 behöver expandera under 2030-talet, vilket förutsätter att Lilla Trulsegårdsskolan F-3 och förskolan Emelie Lejmans väg flyttar från sin nuvarande plats.

Älvegårdsskolan

Älvegårdsskolan F-3 uppfyller inte skolenhetsutredningens principer kring en bärkraftig skolenhet samt har paviljonger med tidsbegränsade bygglov. En förstudie för att ändra omfattning av skolan till en anpassad grundskola är beställd. Verksamheten förväntas starta med fem elevgrupper inför läsåret 2025/2026.

Lundenskolan

Reviderat hyres- och investeringsbeslut togs upp i grundskolenämnden i april 2024. Projektet har fördyrats vilket medför konsekvenser för hyresnivån. Ökningen av investeringskostnaderna beror på indexförändringar, internränta, ökad omfattning av bruttoarean och av utemiljön jämfört med förstudien. Projektet är kritiskt för att klara skolplaceringar i området och är av stor vikt för stadsplaneringen. Förvaltningen bedömer att kostnadsutvecklingen till stor del ligger utom projektets kontroll. Projektet förväntas färdigställas vårterminen 2029.

Guldhedsskolan

Skolans lokaler är i dåligt skick med betydande renoveringsbehov som kräver evakueringslösning. En förstudie kommer under våren 2025 och förväntas förespråka en lokallösning som möjliggör för beslut om kommande enhetsförändring. Den kommande enhetsförändringen är beroende av stadsplaneringen och bostadsexploateringen för att kunna etablera en ny F-6-enhet. Projektet är komplext eftersom det involverar en delad fastighet och inhyrning av friyta från en privat aktör.

Kungsladugårdsskolan

Skolans lokaler har renoverats under flera år för att utöka sin kapacitet. Renoveringen har fördröjts på grund av marknadsförändringar och bygglovshandläggning. På grannfastigheten fanns tidigare en markhänvisning från SGS Studentbostäder för att bygga ett storkök och matsal för grundskoleförvaltningen och förskoleförvaltningen. Då processen dragit ut på tiden har bygglovets nu gått ut och SGS har istället valt att omprojektera byggnaden för studentbostäder.

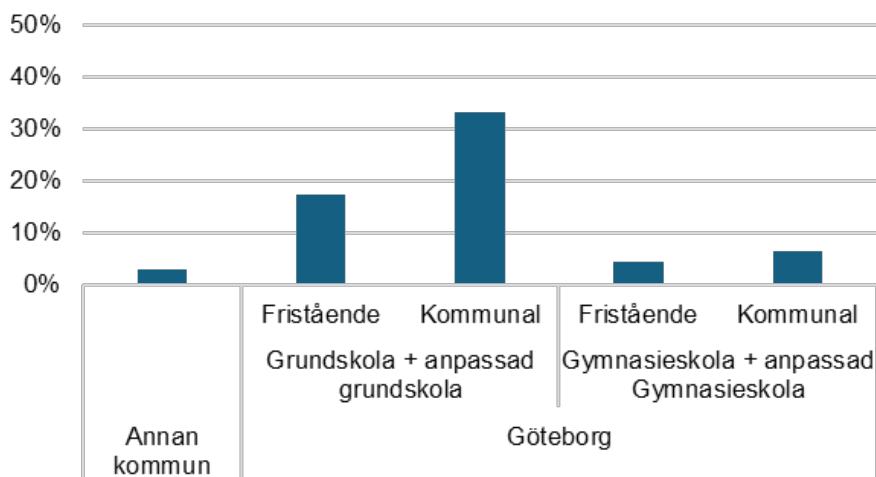
Förvaltningen arbetar för att påskynda processen då den ombyggda kapaciteten i huvudbyggnaden inte kan färdigställas förrän matsal och storkök är på plats. Som en del av Göteborgs Stads plan för arbetet med krisberedskap och civilt försvar 2021-2023, har Kungsladugårdsskolan utsetts till en av trygghetspunkterna, vilket gör att projektets färdigställande blir särskilt avgörande.

5.5 Årsrapport från Ungdomsfullmäktige

Grundskolenämnden ansvarar i samverkan med ett antal andra nämnder för att förrätta val till ungdomsfullmäktige. Grundskolenämndens ansvar beskrivs i Göteborgs Stads barnrättsplan där det även finns mål om att höja valdeltagande till ungdomsfullmäktige.

I årets val ökade valdeltagandet och är det högsta sen 2019. I kommunala grundskolor ökade andelen elever som röstade från drygt var fjärde till var tredje röstberättigad elev. Även på fristående grundskolor och gymnasieskolor ökade andelen elever som röstade i årets val. Andelen elever på kommunala gymnasieskolor som röstade minskade jämfört med året innan. Totalt röstade 9 581 barn och unga i valet.

Valdeltagande i procent per skolform och regi

Röstberättigade till val av ledamöter och ersättare till ungdomsfullmäktige är de barn och ungdomar som senast på valdagen är folkbokförda i Göteborgs kommun och har börjat årskurs 5 men inte fyllt 18 år under valperioden. Valdeltagandet har legat på relativt låga nivåer under flera års tid och skiljer sig stort mellan och inom utbildningsområden och skolor, ofta beroende på hur den lokala organiseringen för valstärkande arbete ser ut.

Flera olika aktiviteter har genomförts under året för att öka valdeltagandet. Förutom informationsaktiviteter för utsedd kontaktperson på skolor har skolorna erbjudits besök av före detta ledamöter och digitala klassrumsbesök. Grundskoleförvaltningen

har även tagit emot grupp-praoelever som bidragit i förvaltningens valstärkande arbete. En valkickoff på Stadsbiblioteket genomfördes. Därtill genomfördes en demokratidag för elever i anpassad grund- och gymnasieskola.

Förvaltningen ser nu över hur arbetet kan stärkas ytterligare på skolorna och med samverkande förvaltningar i syfte att ge alla elever lika möjligheter att rösta i val till ungdomsfullmäktige.

5.6 Handlingsplan dataskydd

Grundskolenämndens dataskyddsombud övervakar nämndens följsamhet gentemot dataskyddslagstiftning och granskar förvaltningens arbete med skydd av personuppgifter. I dataskyddsombudets årsrapport rekommenderas grundskoleförvaltningen att fortsätta fokusera på följande tre områden under 2025:

- dataskyddsorganisation,
- personuppgiftsbehandlingsregister och
- konsekvensbedömningar.

Med utgångspunkt i dataskyddsombudets årsrapport till nämnden har förvaltningsdirektör fattat beslut om en handlingsplan för dataskyddsarbetets inriktning under det kommande året. Handlingsplanen sammanfattas i nedanstående tabell. Förvaltningen följer upp handlingsplanen i samband med delårsrapport augusti och årsrapport.

Åtgärd	Syftar till
Utveckla register för personuppgiftsbehandlingar	
Avsluta inventeringen av behandlingar inom Myndighetsutövning och juridik	Åtgärden syftar till att utprova ett arbetssätt för inventering av behandlingar. Målet är att under första kvartalet 2025 ha ett register som innefattar alla behandlingar under enheten Myndighetsutövning och juridiks ansvar och ett utprövat arbetssätt för det vidare arbetet. Samt registrera samtliga behandlingar inom Myndighetsutövning och juridik.
Påbörja inventeringen av behandlingar inom elevhälsans centrala processer	Åtgärden syftar till att föra förvaltningens riskbaserade arbete med behandlingsregistret framåt. Målet är att ha fört in samtliga centrala behandlingar inom elevhälsan i registret under andra kvartalet 2025.
Lämna förslag på och fortsätta det riskbaserade inventeringsarbetet.	När arbetet med inventeringen av elevhälsans behandlingar är slutfört ska inventeringsarbetet fortgå, men på ett annat område. Syftet med att lämna förslag på nästa verksamhetsområde är att förankra beslutet på behörig ledningsnivå. Målet är att det vidare inventeringsarbetet ska kunna påbörjas tredje kvartalet 2025.
Utveckla dataskyddsorganisationen	
Ta fram ett centralt årshjul för uppföljningen av ansvar på enhets- och avdelningsnivå.	Årshjulet ska ligga till grund för löpande utskick kring uppföljning, stödmaterial och utbildningsinsatser till de verksamhetsområden som varit föremål för genomlysning vid inventeringsarbetet.
Utveckla konsekvensbedömningar	
Identifiera personuppgiftsbehandlingar förenade med höga risker.	Syftet med att parallellt med inventeringsarbetet identifiera personuppgiftsbehandlingar förenade med höga risker är att ge de verksamheter som är föremål för genomlysningen en lägesbild över vilka behandlingar förenade med risker som saknar konsekvensbedömning.

5.7 Systematiskt miljöarbete

Miljöförvaltningen genomför årligen miljörevision av nämndens systematiska miljöarbete. Vid den senaste miljörevisionen bedömdes att grundskoleförvaltningen delvis har ett systematiskt miljöarbete och att arbetet för att integrera miljöfrågorna i den ordinarie styrningen pågår.

Rekommendationer efter miljörevisionen omfattade bland annat att:

- organisera för att effektivt driva ett systematiskt miljöarbete,
- säkerställ att kemikalie- och avfallsfrågorna omhändertas för säker och effektiv hantering och
- öka kunskapen i organisationen om stadens miljö- och klimatprogram.

Förvaltningen har prioriterat utvecklingsområden utifrån rekommendationerna och pågående utvecklingsarbete. Ett utvecklingsområde är att stärka förutsättningarna för det systematiska miljöarbetet. I detta ingår organisering och kompetenshöjning. Ytterligare utvecklingsområde är kemikaliehantering. Förvaltningen är i slutfasen med att upprätta en mall för egenkontroll enligt miljöbalken, där hantering av kemiska produkter ingår. Underlag från egenkontrollen och tjänsten för kemikalierregistrering kommer användas för bedömning om vad som främst behöver utvecklas.

Förvaltningen kommer även ha särskilt fokus på de uppdrag från kommunfullmäktige som ligger i linje med förvaltningens betydande miljöpåverkan: inköp, livsmedel och avfall. Aktuella uppdrag är:

- Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.
- Grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för funktionsstöd, Got Event AB och Liseberg AB får i uppdrag att öka andelen ekologisk mat för att nå målen i miljö och klimatprogrammet. 2026 ska andelen ekologisk mat vara minst 60 procent.
- Grundskolenämnden och äldre samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att implementera arbetssätt och rutiner för att förebygga och minska avfall i samtliga verksamheter.

5.8 Rapportering av pågående uppdrag samt viktiga händelser

5.8.1 Uppdrag från grundskolenämnden

Reviderat ledningssystem för all hälso- och sjukvård, 2024-09-24 § 167

Grundskolenämnden ger verksamhetschefen för hälso- och sjukvård i uppdrag att ta fram ett förslag på reviderat ledningssystem som innefattar all hälso- och sjukvård inom grundskolenämnden utifrån förtydliganden i Förtydligande av grundskolenämndens hälso-och sjukvårdsuppdrag.

Göteborgs kommun är vårdgivare. Av Göteborgs Stads reglemente framgår att alla uppgifter som avser vårdgivare av hälso- och sjukvård inom elevhälsan och Skolfams verksamhetsområde ligger på grundskolenämnden.

Alla vårdgivare ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Ledningssystemet ska användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Vårdgivaren ska med stöd av ledningssystemet planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten samt ange hur uppgifterna som ingår i arbetet är fördelade i verksamheten.

Utifrån de organisationsförändringar som genomförts inom grundskoleförvaltningen har en revidering av det befintliga ledningssystemet för hälso- och sjukvårdsinsatser genomförts. Samtidigt har förvaltningen sammanfört de två tidigare ledningssystemen för hälso- och sjukvård inom elevhälsan respektive Skolfam till ett gemensamt dokument. Förslag till *Grundskolenämndens ledningssystem för hälso- och sjukvårdsinsatser inom grundskoleförvaltningen* bifogas delårsrapport mars.

Förvaltningen bedömer att uppdraget kan förklaras fullgjort.

Yrkande från S, V och MP avseende antisemitism i skolan och förslag på åtgärder, 2023-12-12 § 257

Direktören får i uppdrag att återkomma till nämnden med en redovisning av hur rektorer uppfattar situationen lokalt kring antisemitism samt föreslå åtgärder för att förebygga och motverka antisemitism i skolan.

Redovisningen ligger som bilaga till denna delårsrapport, den har även dragits muntligt för nämnden på dess sammanträde den 17 december 2024.

Under rapportskrivningens gång har kommunfullmäktige beslutat om följande uppdrag:

1. Grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att i samverkan med kommunstyrelsen förbättra samarbetet mellan Göteborgs Stads skolor och de olika insatser som görs för att motverka antisemitism.
2. Grundskolenämnden och utbildningsnämnden får i uppdrag att säkerställa att samtliga rektorer har samverkan med Levande historia i Göteborg under läsåret 2024/2025.

Grundskoleförvaltningen har ett lagstadgat och löpande ansvar för att främja demokratiska värderingar, inklusive att motverka antisemitism. Förvaltningen planerar bland annat för kompetensutveckling för skolledare och lärare, stöd till skolorna i det systematiska värdegrundsarbetet samt att i nära samverkan med Levande historia utforma långsiktigt, hållbart och efterfrågat stöd.

Utifrån ovanstående föreslås nämnden inte besluta om ytterligare åtgärder.

Grundskolenämnden
Göteborgs Stad